

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Põllumajandusminister
määrus
terviktekst
01.07.2023
Hetkel kehtiv
RT I, 24.05.2023, 7

Dekoratiivkultuuride paljundusmaterjali tootmise ja turustamise nõuded¹

Vastu võetud 18.04.2006 nr 47
[RTL 2006, 35, 617](#)
jõustumine 01.05.2006

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
07.08.2006	RTL 2006, 63, 1142	18.08.2006
08.12.2009	RTL 2009, 93, 1348	01.01.2010
01.02.2012	RT I, 03.02.2012, 2	06.02.2012
12.06.2014	RT I, 18.06.2014, 2	01.07.2014
13.08.2018	RT I, 15.08.2018, 3	01.10.2018
13.05.2020	RT I, 20.05.2020, 3	01.06.2020
29.06.2020	RT I, 03.07.2020, 7	06.07.2020
06.12.2021	RT I, 16.12.2021, 1	01.01.2022
18.05.2023	RT I, 24.05.2023, 1	01.07.2023

Määrus kehtestatakse «[Taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse](#)» § 4 lõike 3, § 34 lõike 3, § 64 lõike 5, § 65 lõigete 4 ja 7, § 76 lõike 4, § 101 lõike 4 ning § 104 lõike 4 alusel.
[[RTL 2006, 63, 1142](#)- jõust. 18.08.2006]

§ 1. Reguleerimisala

(1) Määrusega kehtestatakse dekoratiivkultuuride sortide nimekirja koostamise nõuded, dekoratiivkultuuride paljundusmaterjali tootmise, sealhulgas tarnija enesekontrollisüsteemi nõuded ja paljundusmaterjali kvaliteeti vähendavate taimekahjustajate loetelu, dekoratiivkultuuride paljundusmaterjali kvaliteedi ja turustamise nõuded ning dekoratiivkultuuride mahepõllumajandusliku heterogeense paljundusmaterjali tootmise ja turustamise nõuded.

[[RT I, 16.12.2021, 1](#)- jõust. 01.01.2022]

(2) Määruse nõudeid ei kohaldata katsetes, teadustöös, sordiaretuses või geneetiliste ressursside säilitamiseks kasutatava dekoratiivkultuuride paljundusmaterjali tootmise ja turustamise suhtes.

(3) Dekoratiivkultuuride paljundusmaterjali tootmise ja turustamise suhtes kohaldatakse ka «[Taimekaitseseaduses](#)» sätestatud nõudeid.

[[RT I, 03.02.2012, 2](#)- jõust. 06.02.2012]

(4) Määruse nõudeid kohaldatakse taimekaitseseaduse alusel taimetervise registrisse kantud paljundusmaterjali tarnija suhtes.

[[RT I, 24.05.2023, 1](#)- jõust. 01.07.2023]

(5) Määruse nõudeid ei kohaldata paljundusmaterjali suhtes, millest saadavad tooted ei ole ette nähtud dekoratiivseks kasutamiseks ja mille suhtes kohaldatakse paljundusmaterjali turustamist käsitlevate muude õigusaktide nõudeid.

[[RT I, 03.02.2012, 2](#)- jõust. 06.02.2012]

§ 2. Dekoratiivkultuuride paljundusmaterjal

(1) Määruse nõudeid kohaldatakse järgmiste dekoratiivkultuuride sugukondade, perekondade ja liikide suhtes:

- 1) aednelk (*Dianthus caryophyllus*L.) ja selle hübriidid;
 - 2) jõlutäht (*Euphorbia pulcherrima*Wild. ex Kletsch);
 - 3) krüsanteem (*Dendranthemax grandiflorum*(Ramat) Kitam.);
 - 4) must mänd (*Pinus nigra*);
 - 5) komisjoni direktiivi (EMÜ) nr 93/49 lisas loetletud palmiliste (*Palmae*) sugukonna perekonnad ja liigid;
 - 6) perekond gerbera (*Gerbera*L.);
 - 7) perekond gladiool (*Gladiolus*L.);
 - 8) perekond kibuvits (*Rosa*);
 - 9) perekond liilia (*Lilium*L.);
 - 10) perekond nartsiss (*Narcissus*L.);
 - 11) perekond pelargoon (*Pelargonium*L.);
 - 12) perekond pirnipuu (*Pyrus*L.);
 - 13) perekond ploomipuu (*Prunus*L.);
 - 14) perekond tsitrus (*Citrus*L.);
 - 15) perekond õunapuu (*Malus*Mill.);
 - 16) roosbegoonia (*Begoniax hiemalis*Fotsch);
 - 17) muud puittaimede ning ühe-, kahe- ja mitmeaastaste rohttaimede liigid.
- [RT I, 15.08.2018, 3- jõust. 01.10.2018]

(2) Määruse tähenduses on dekoratiivkultuuri paljundusmaterjal (edaspidi *paljundusmaterjal*) taimne materjal, mis on ette nähtud dekoratiivkultuuri perekondade ja liikide ning nende hübriidide paljundamiseks või turustamisotstarbeliseks tootmiseks.

[RT I, 03.02.2012, 2- jõust. 06.02.2012]

(3) Määruse tähenduses on paljundusmaterjali partii sama päritolu ja koostisega sama liiki ja sorti paljundusmaterjali kogus.

[RT I, 03.02.2012, 2- jõust. 06.02.2012]

§ 3. Dekoratiivkultuuride sortide nimekirj

(1) Tarnija koostab enda toodetavate, töödeldavate või turustatavate § 2 lõikes 1 loetletud dekoratiivkultuuride sortide nimekirja (edaspidi *sortide nimekirj*).

(2) Sortide nimekirja ei pea koostama «Taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse» § 34 lõikes 2 sätestatud juhtudel.

(3) Sortide nimekirja kantakse:

- 1) sordinimi koos selle üldtuntud sünonüümidega;
- 2) teave selle kohta, kuidas säilitatakse sordi sordichtsus ja -puhtus ning millist meetodit kasutatakse sordi paljundamiseks;
- 3) sordikirjeldus, mis sisaldab vähemalt nõukogu määruse (EÜ) nr 2100/94 ühenduse sordikaitse kohta (ELT L 227, 1.09.1994, lk 1–30) alusel ühenduse sordikaitse taotlemisel nõutavaid tunnuseid ja tunnuste väljendumist;
- 4) olulisemad tunnused, mille poolest sort on eristatav teistest sarnastest sortidest.

(4) Tarnija, kes tegeleb üksnes paljundusmaterjali turustamisega, ei pea sortide nimekirja kandma lõike 3 punktides 2 ja 4 nimetatud andmeid.

§ 4. Paljundusmaterjali tarnija enesekontrollisüsteem

(1) Paljundusmaterjali tootmise nõuetekohasuse ja turustatava nõuetekohase paljundusmaterjali tagamiseks määrab tarnija tulenevalt tootmismeetodist kindlaks tootmise olulised kriitilised punktid ja nendes rakendatavad meetmed, dokumenteerib need ja tagab nende meetmete rakendamise (edaspidi *enesekontrollisüsteem*).

(2) Kriitiliste punktidenä käsitatakse eelkõige järgmisi tegevusi:

- 1) paljundusmaterjali toomine ettevõttesse ja tema kvaliteedi, sealhulgas taimetervisliku seisundi hindamine;
 - 2) paljundusmaterjali külvamine, paljundamine, pikeerimine, istutamine ja ümberistutamine;
 - 3) paljundusmaterjali kasvatamine, arvestades kasutatavat tehnoloogiat;
 - 4) paljundusmaterjali koristamine;
 - 5) paljundusmaterjali hindamisel taimekahjustaja esinemise tuvastamiseks meetmete kohaldamine;
- [RT I, 18.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]
- 6) paljundusmaterjali töötlemine, pakendamine, ladustamine ja vedu.

(3) Enesekontrolliplaan peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:

- 1) ettevõtja nimi ja kontaktandmed;
 - 2) tootmise eest vastutava isiku nimi ja kontaktandmed;
 - 3) taimetervise registri registrikande number;
 - 4) andmed paljundamise algmaterjali, sealhulgas selle ettevõttesse toomise ja päritolu kohta;
 - 5) andmed kasvatatava paljundusmaterjali kohta liikide, sortide ja partiide kaupa koos andmetega tootmiseks kasutatava maatüki kohta, lähtudes põlluraamatust või maakasutuskavast ja hoone või rajatise kasutuskavast;
 - 6) andmed ladustatud ja turustatud paljundusmaterjali kohta partiide kaupa;
 - 7) andmed tehtud vaatluste ja hindamiste, sealhulgas proovide võtmiste ja nende tulemuste kohta;
- [RT I, 18.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

8) ettevõttesse taimekahjustaja sissetoomise vältimiseks ja leviku takistamiseks rakendatud meetmete ja tõrjeabinõude kirjeldus ning nende rakendamise tulemused;

9) taimekahjustajast vabanemiseks rakendatud meetmete kirjeldus ja nende rakendamise tulemused, sealhulgas andmed kahjustatud taime hävitamise ja nende koguse kohta ning hävitamisviisi kirjeldus.

(4) Tarnija säilitab andmeid kriitiliste punktide hindamise ja rakendatud meetmete tulemuste kohta ning andmeid ja dokumente ostetud, imporditud, toodetud, ladustatud ja turustatud paljundusmaterjali kohta paber kandjal või elektrooniliselt vähemalt kolm aastat.

[RT I, 18.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

§ 5. Paljundusmaterjali kvaliteeti vähendavad taimekahjustajad

(1) Paljundusmaterjali tootmisega tegelev tarnija hindab taimekahjustaja esinemise avastamiseks paljundusmaterjali selle kasvamise ajal visuaalselt.

[RT I, 18.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

(2) Sibulate, mugulate ja risoomidega paljundatava taimeliigi puhul hindab paljundusmaterjali tootmisega tegelev tarnija taimekahjustaja esinemise avastamiseks paljundusmaterjali kasvamise ajal taimikut visuaalselt.

[RT I, 18.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]

(2¹) Paljundusmaterjali tootmisel rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu rakendusmääruse (EL) 2019/2072 V lisa C-osas nimetatud kvaliteeti vähendava taimekahjustaja esinemise ennetamise meetmeid.

[RT I, 20.05.2020, 3- jõust. 01.06.2020]

(3) Kui tarnija avastab tootmise kohas paljundusmaterjali või taimiku kasvuaegse visuaalse hindamise käigus komisjoni direktiivi (EMÜ) nr 93/49 lisa nimetatud dekoratiivkultuuride paljundusmaterjali kvaliteeti vähendava taimekahjustaja (edaspidi *taimekahjustaja*), rakendab ta taimekahjustaja hävitamiseks viivitamata kohaseid tõrjeabinõusid, sealhulgas vajaduse korral hävitab kahjustatud paljundusmaterjali.

[RT I, 15.08.2018, 3- jõust. 01.10.2018]

§ 6. Nõuetekohane paljundusmaterjal

(1) Nõuetekohane on paljundusmaterjal:

1) mis on ühe partii piires ühtlase kvaliteediga, liigiehtne ja -puhas ning sorti kuuluva dekoratiivkultuuri puhul sordiehtne ja -puhas;

2) mis visuaalsel hindamisel on vaba komisjoni direktiivi (EMÜ) 93/49 lisa nimetatud taimekahjustajatest ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu rakendusmääruse (EL) 2019/2072, millega kehtestatakse ühetaolised tingimused Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/2031 rakendamiseks seoses taimekahjustajatevastaste kaitsemeetmetega ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EÜ) nr 690/2008 ja muudetakse komisjoni rakendusmäärust (EL) 2018/2019 (ELT L 319, 10.12.2019, lk 1–279), II lisa nimetatud ohtlikest taimekahjustajatest;

[RT I, 20.05.2020, 3- jõust. 01.06.2020]

3) mis on sõltuvalt liigile ja sordile omastest tunnustest normaalselt arenenud, kahjustusteta ja närtsimise tunnusteta;

4) mis potitaime turustamise korral on hästi juurdunud ja terve juurestikuga ning paljasjuurena turustamise korral on puhkeseisundis;

5) mille idanevus seemne puhul on piisav.

(2) Perekonda tsitrus kuuluva liigi paljundusmaterjal peab lisaks lõikes 1 sätestatud nõuetele vastama järgmistele nõuetele:

1) pärinema paljundusmaterjalist, mille visuaalse hindamise tulemusena ei ole avastatud komisjoni direktiivi (EMÜ) nr 93/49 lisa perekond tsitrusse taimekahjustajana nimetatud viiruse, viirusesarnase organismi või seene põhjustatud haigustunnuseid ning mida on asjakohaseid meetodeid kasutades laboratoorselt analüüsitud ja mis on tunnistatud neist taimekahjustajatest vabaks;

[RT I, 15.08.2018, 3- jõust. 01.10.2018]

2) olema viimase kasvuperioodi jooksul hinnatud ja hindamise tulemusena ei ole avastatud komisjoni direktiivi (EMÜ) nr 93/49 lisa perekond tsitrusse taimekahjustajana nimetatud viiruse, viirusesarnase organismi või seene põhjustatud haigustunnuseid;

[RT I, 15.08.2018, 3- jõust. 01.10.2018]

2¹) olema toodetud tootmiskohas, kus rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu rakendusmääruse (EL) 2019/2072 V lisa C-osas perekond tsitrusse kohta nimetatud kvaliteeti vähendava taimekahjustaja esinemise ennetamise meetmeid;

[RT I, 20.05.2020, 3- jõust. 01.06.2020]

3) pookimise korral olema poogitud pookealusele, mis ei ole viroididele vastuvõtlik.

(3) Palmiliste sugukonda kuuluva liigi paljundusmaterjal peab olema toodetud tootmiskohas, kus rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu rakendusmääruse (EL) 2019/2072 V lisa C-osas selle sugukonna kohta nimetatud kvaliteeti vähendava taimekahjustaja esinemise ennetamise meetmeid.

[RT I, 20.05.2020, 3- jõust. 01.06.2020]

§ 7. Paljundusmaterjali turustamine

(1) Turustatav paljundusmaterjal peab vastama §-s 6 sätestatud kvaliteedinõuetele.

(2) Turustatavat paljundusmaterjali hoitakse partiina. Erinevaid partiisid peab olema võimalik eristada ja kindlaks teha. Erineva päritoluga paljundusmaterjali partiide ühendamise korral säilitab tarnija andmed partii koostise ja partii erinevate osade päritolu kohta.

(2¹) Euroopa Parlamendi ja nõukogu rakendusmääruse (EL) 2019/2072 IV lisa D-osas nimetatud dekoratiivkultuuride paljundus- ja istutusmaterjali partii või müügipakend varustatakse turustamisel taimepassiga.

[RT I, 03.07.2020, 7- jõust. 06.07.2020]

(2²) Euroopa Parlamendi ja nõukogu rakendusmääruse (EL) 2019/2072 XIII lisa punktis 10 nimetatud dekoratiivkultuuri seemne partii või müügipakend varustatakse turustamisel taimepassiga.

[RT I, 03.07.2020, 7- jõust. 06.07.2020]

(3) Lõiget 2 ei kohaldata jaemüügi korras lõppkasutajale turustatava paljundusmaterjali suhtes.

[RT I, 03.07.2020, 7- jõust. 06.07.2020]

(3¹) Lõikeid 2¹ ja 2² ei kohaldata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/2031, mis käsitleb taimekahjustajatevastaseid kaitsemeetmeid, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EL) nr 228/2013, (EL) nr 652/2014 ja (EL) nr 1143/2014 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 69/464/EMÜ, 74/647/EMÜ, 93/85/EMÜ, 98/57/EÜ, 2000/29/EÜ, 2006/91/EÜ ja 2007/33/EÜ (ELT L 317, 23.11.2016, lk 4–104), artiklis 81 sätestatud juhul.

[RT I, 03.07.2020, 7- jõust. 06.07.2020]

(4) Tarnija väljastab tarnija dokumendi paljundusmaterjali partii või üksikistiku kohta, mis turustatakse isikule, kes tegeleb paljundusmaterjali tootmisega, ja tarnijale, kes tegeleb paljundusmaterjali turustamisega.

(5) Tarnija varustab lõppkasutajale jaemüügi korras turustatava paljundusmaterjali partii või üksikistiku tootekirjeldusega, millele märgitakse paljundusmaterjali taimeliigi nimi eesti ja ladina keeles, sordinimi, päritolumaa ja tarnija nimi.

[RT I, 03.07.2020, 7- jõust. 06.07.2020]

(6) Tarnija dokument on ühekordselt kasutatav, see täidetakse eesti keeles ja vajaduse korral muus Euroopa Liidu ametlikus keeles. Tarnija dokumendile märgitakse järgmised andmed:

- 1) sõnad "EL kvaliteet";
 - 2) liikmesriigi nimi või selle lühend;
 - 3) pädeva asutuse nimi või selle lühend;
- [RT I, 18.06.2014, 2- jõust. 01.07.2014]
- 4) tarnija registrikande number taimetervises registris;
 - 5) tarnija nimi;
 - 6) partii number või muu partiid identifitseeriv tunnus;
 - 7) tarnija dokumendi väljastamise kuupäev;
 - 8) paljundusmaterjali taimeliigi botaaniline nimi ladina keeles;
 - 9) sordinimi või taimerühma nimi;
 - 10) pookealuse kasutamise korral pookealuse sordinimi, märgistus või pookealuse taimeliigi nimi, kui pookealus on teisest taimeliigist;
 - 11) partiid moodustavate taimede arv;
 - 12) ühendusevälisest riigist Eestisse toimetatava paljundusmaterjali puhul tootjariigi nimi.

(7) Tarnija dokumendile ja tootekirjeldusele märgitakse sordinimi üksnes juhul, kui paljundusmaterjali sort on tuntud, kaitse alla võetud, kantud riiklikku sordiregistrisse või "Taimede paljundamise ja sordikaitse seaduse" § 34 lõikes 1 nimetatud sortide nimekirja. Tarnija dokumendile taimerühma nime märkimise korral märgitakse see viisil, mis hoiab ära taimerühma nime segiajamise sordinimega.

(8) Mikropaljundatud paljundusmaterjali puhul märgitakse tarnija dokumendile või tootekirjeldusele sõna "Mikropaljundatud".

(9) Üksnes paljundusmaterjali turustamisega tegelev tarnija koostab enesekontrolliplaani, milles kirjeldab § 4 lõike 2 punktis 6 nimetatud kriitilisi punkte ning mis sisaldab sama paragrahvi lõike 3 punktides 1–3, ja 6 loetletud andmeid.

(10) Turustatava paljundusmaterjali liigi- ja sordiehtsuse ning liigi- ja sordipuhtuse eest vastutab tarnija.

[RT I, 03.02.2012, 2- jõust. 06.02.2012]

§ 7¹. Mahepõllumajandusliku heterogeense paljundusmaterjali tootmise ja turustamise nõuded

Mahepõllumajandusliku heterogeense paljundusmaterjali tootmisel ja turustamisel järgitakse komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2021/1189, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/848 seoses teatavate perekondade ja liikide mahepõllumajanduslikust heterogeensest materjalist koosneva taimse paljundusmaterjali tootmise ja turustamisega (ELT L 258, 20.07.2021, lk 18–27), nõudeid. [RT I, 16.12.2021, 1- jõust. 01.01.2022]

§ 8. Määruse kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 9. Määruse rakendamine

Paljundusmaterjali võib seni kehtinud nõuete kohaselt märgistada ja sellist paljundusmaterjali võib turustada kuni tootja dokumentide, tootekirjelduste või paljundusmaterjali lõppemiseni, kuid mitte kauem kui 31. detsembrini 2006. a.

§ 10. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. mail 2006. a.

¹ nõukogu direktiiv 98/56/EÜ dekoratiivkultuuride turustamise kohta (ELT L 226, 13.08.1998, lk 16–23), muudetud nõukogu määrusega 806/2003/EÜ (ELT L 122, 16.05.2003, lk 1–35) ja nõukogu direktiiviga 2003/61/EÜ (ELT L 165, 03.07.2003, lk 23–28); Euroopa Komisjoni direktiiv 93/49/EMÜ, milles sätestatakse nende tingimuste loetelu, millele peavad nõukogu direktiivi 91/682/EMÜ kohaselt vastama dekoratiivtaimede paljundusmaterjal ja dekoratiivtaimed (EÜT L 250, 7.10.1993, lk 9–18), muudetud direktiividega 1999/67/EÜ (EÜT L 164, 30.06.1999, lk 78), 2018/484/EL (ELT L 81, 23.03.2018, lk 10–12) ja 2020/177/EL (ELT L 41, 13.02.2020, lk 1–77), (EL) 2022/2438 (ELT L 319, 13.12.2022, lk 54–65); Euroopa Komisjoni direktiiv 1999/66/EÜ, millega kehtestatakse tarnija poolt nõukogu direktiivi 98/56/EÜ kohaselt koostatud märgistusele või muudele dokumentidele esitatavad nõuded (EÜT L 164, 30.06.1999, lk 76–77); Euroopa Komisjoni direktiiv 1999/68/EÜ, milles nähakse ette lisasätted tarnijate poolt nõukogu direktiivi 98/56/EÜ alusel peetavate dekoratiivtaimesortide loetelude kohta (EÜT L 172, 08.07.1999, lk 42–43) [RT I, 24.05.2023, 1- jõust. 01.07.2023]

Lisa

[Kehtetu -RT I, 15.08.2018, 3- jõust. 01.10.2018]